

REGLUR

um viðskipti lánastofnana við Seðlabanka Íslands.

Eftirfarandi reglur gilda um viðskipti Seðlabanka Íslands og þeirra lánastofnana sem eiga bundna innstæðu í bankanum skv. reglum um bindiskyldu, nú nr. 906 frá 1. desember 2003. Þá gilda ákvæði 2., 3. og 4. mgr. 1. gr. og 5.-7. gr. reglna þessara eftir því sem við á um viðskipti Seðlabankans við sjóði í eigu ríkisins sem tilgreindir eru í A-hluta ríkisreiknings, lánastofnanir í eigu ríkisins sem tilgreindar eru í C-hluta ríkisreiknings og fjármálastofnanir ríkisins sem tilgreindar eru í D-hluta ríkisreiknings, sbr. 3. gr. laga nr. 88/1997 um fjárreiður ríkisins.

1. gr.

Bindiskyldar innstæður og viðskiptareikningar.

Af innstæðum bindiskyldra lánastofnana reiknast vextir sem hér segir: Af bindiskyldri fjárhæð í hverjum vaxtamánuði reiknast vextir bindiskyldra innstæðna, skv. vaxtatilkynningu Seðlabankans, en af innstæðu umfram þá fjárhæð reiknast vextir viðskiptareikninga, skv. vaxtatilkynningu bankans.

Af innstæðum annarra lánastofnana og sjóða reiknast vextir bindiskyldra innstæðna af lægstu innstæðu á viðskiptareikningi í hverjum vaxtamánuði, skv. vaxtatilkynningu Seðlabankans og af innstæðu umfram lægstu innstæðu í hverjum vaxtamánuði, reiknast vextir viðskiptareikninga skv. vaxtatilkynningu Seðlabankans.

Yfirdráttur á viðskiptareikningi er óheimill. Hafi engu að síður orðið óheimill yfirdráttur, t.d. vegna greiðsluuppgjörs, skal hlutaðeigandi lánastofnun án tafar eyða honum með því að fá daglán hjá Seðlabankanum, sbr. 4. gr., og fá lánið vaxtafært með gildistöku þann dag sem yfirdráttur telst hafa myndast og skal sá dagur teljast fyrsti vaxtadagur lánsins. Við slíka færslu greiðist 0,01% gjald fyrir hvern dag sem það er gert. Hlutaðeigandi lánastofnun skal óska eftir fyrirgreiðslunni eigi síðar en kl. 10.30 á fyrsta almennum viðskiptadegi eftir að yfirdráttur myndaðist. Til tryggingar dagláninu skal lánastofnunin setja að veði verðbréf sem hæf eru til endurhverfra viðskipta skv. 3. gr. Bréfin skulu varðveitt í Seðlabankanum.

Vextir eru færðir mánaðarlega af bindiskyldum fjárhæðum, sbr. 1. mgr., en af öðrum innstæðum eru vextir færðir í árslok. Vaxtadagur inn- og útborgana er afgreiðsludagurinn nema sérstaklega sé um annað samið. Bankinn getur án fyrirvara breytt vaxtakjörum.

2. gr.

Innstæðubréf.

Seðlabankinn selur 7 daga og 90 daga innstæðubréf eftir ákvörðun bankastjórnar hverju sinni. Innstæðubréf með 7 daga binditíma verða seld á uppboðum sem verða tilkynnt sérstaklega.

Innstæðubréf með 90 daga binditíma verða seld hverju sinni að ósk kaupanda, en Seðlabankinn getur þó fyrirvaralaust hætt sölu þeirra. Af innstæðubréfum þessum reiknast fastir, eftirágreiddir vextir. Beiðni um kaup þeirra skal berast peningamálasviði bankans og verður hún afgreidd samdægurs ef hún berst fyrir kl. 15.00. Sé afgreiðslu bankans og innlánsstofnana lokað kl. 12.00 skal beiðni um kaup innstæðubréfa berast fyrir kl. 11.30.

3. gr.

Endurhverf verðbréfavíðskipti.

Seðlabankinn efnir að jafnaði til uppboðs á endurhverfum verðbréfasamningum á þriðjudegi í hverri viku. Samningstími endurhverfra víðskipta er 7 dagar. Sé afgreiðsla bankans og innlánsstofnana lokuð á þriðjudegi fer uppboð fram næsta víðskiptadag á eftir, og styttest þá samningstíminn sem því nemur. Sé afgreiðsla bankans og innlánsstofnana lokuð á gjalddaga færirst hann til næsta víðskiptadags á eftir, og lengist þá samningstíminn sem því nemur.

Seðlabankinn mun hverju sinni tilkynna þátttakendum um uppboðsskilmála eigi síðar en kl. 10.00 á mánudegi, meðal annars hvort bankinn býðst til að kaupa eða selja verðbréf. Þegar svo stendur á kunna einnig að verða boðin til sölu 7 daga innstæðubréf. Sé afgreiðsla bankans og innlánsstofnana lokuð á mánudegi tilkynnir bankinn um uppboðsskilmála eftir kl. 16.00 síðasta víðskiptadag fyrir uppboðsdag. Ýmist verður um að ræða fastverðsuppboð, þ.e. ávöxtun verður ákveðin fyrirfram, eða verðuppboð, en þá ræðst ávöxtun af tilboðum.

Hæf verðbréf í endurhverfum víðskiptum Seðlabankans eru innstæðubréf bankans, raf-rænt skráð spariskírteini ríkissjóðs, ríkisbréf, ríkisvixlar, íbúðabréf, húsbref og húsnæðisbréf, svo og skuldabréf sem gefin eru út í íslenskum krónum og uppfylla eftirfarandi skilyrði:

1. Útgefið markaðsvirði flokks sé yfir 3 ma.kr. og staðfest sé að það magn hafi selst.
2. Útgefandi hafi lánsþæfismat frá einhverju þriggja matsfyrirtækja: Standard & Poor's, Moody's eða Fitch og langtímalánsþæfiseinkunn A- eða betra miðað við matskerfi Standard & Poor's og Fitch og A3 eða betra hjá Moody's.
3. Bréfin hafi víðskiptavaka hjá Kauphöll Íslands hf. eða sambærilegri stofnun.

Verðbréf með ábyrgð ríkissjóðs eru metin hæf, enda uppfylli þau skilyrði 1.- 3. tl. hér að ofan. Auk þess eru verðbréfaflokkarnir LAND 97 1, LAND 98 1 og STOL 98 1A hæfir til endurhverfra verðbréfavíðskipta og sem trygging vegna daglána.

Víkjandi skuldabréf eru ekki hæf og ekki er heimilt að útgefandi noti eigin bréf í víðskiptum við Seðlabankann.

Verðbréfin skulu að jafnaði valin þannig að ekki sé um að ræða bréf með gjalddaga fyrir lok samningstímans. Séu bréf dregin út á samningstímanum, og óski seljandi eftir því að fá þau afhent, skal hann leggja fram ný hæf verðbréf, og skal þá matsverð þeirra vera a.m.k. jafnhátt og matsverð hinna útdregnu verðbréfa.

Frágangur endurhverfra víðskipta eða sölu 7 daga innstæðubréfa skal fara fram á uppboðsdegi. Ef verðbréf, sem Seðlabankinn er kaupandi að, hafa ekki borist bankanum fyrir kl. 15.00 þann dag þá getur bankinn fellt niður víðskiptin.

Þegar ávöxtun ræðst af tilboðum lánastofnana skal miða við lægstu ávöxtun sem samþykkt er af Seðlabankanum ef um endurhverf verðbréfakaup er að ræða, en hæstu ávöxtun sé um að ræða endurhverfa verðbréfasölu eða sölu innstæðubréfa (hollensk uppboðsaðferð).

Út frá ávöxtun tekinn tilboða skal reiknuð forvaxtaþrósenta með tveimur aukastöfum til notkunar við vaxtaútreikning. Þegar F er forvaxtaþrósenta, A ávöxtun, d dagafjöldi frá og með kaupdegi að gjalddaga, hattur (^) táknar veldi, stjarna (*) margföldun og skástrik (/) deilingu, gildir þessi jafna:

$$F = [1 - 1/(1+A/100)^{(d/360)}]*36000/d$$

Seðlabankinn og þeir aðilar, sem gera tilboð sem verða samþykkt, þurfa að gera með sér sérstakan samning hverju sinni þar sem fram kemur m.a.:

- a) Lýsing á verðbréfum sem notuð eru í víðskiptunum. Fram komi m.a. heiti bréfanna, eftirstöðvatími svo og upphafs- og lokaverð víðskiptanna sbr. lýsingu hér á eftir. Með loka-

verði er átt við endurgreiðsluna, þ.e. þá fjárhæð sem seljandi greiðir kaupanda á endursöludegi. Upphafsverð er lokaverð að frádregnum forvöxtum. Lokaverð er markaðsverð verðbréfanna að frádregnum hundraðshluta sem ræðst af eftirstöðvatíma bréfanna. Frádrag frá markaðsverði verður:

- 2% af verðbréfum þar sem eftirstöðvatími er styttri en eitt ár.
- 5% af verðbréfum þar sem eftirstöðvatími er 1 til 5 ár.
- 7% af verðbréfum þar sem eftirstöðvatími er lengri en 5 ár.

Ekki skal beitt frádragi þegar Seðlabankinn er seljandi verðbréfa. Með markaðsverði er átt við verð í síðustu viðskiptum á síðasta viðskiptadegi fyrir uppboð í Kauphöll Íslands hf. eða sambærilegri stofnun hvort sem um er að ræða sölu bankans eða kaup. Sé slíkt verð ekki fyrir hendi skal miða við lægsta kaupverð þann dag.

- b) Ákvæði um að kaupandi bréfanna eigi rétt á að selja þau fyrir eigin reikning verði ekki staðið við endurkaup þeirra á lokadegi viðskiptanna.
- c) Ákvæði um geymslustað bréfanna, sem getur verið í Seðlabankanum eða hjá seljanda, enda lýsi hann yfir að hann felli sig við eftirlit ytri endurskoðanda með geymslunni.

4. gr.

Daglán.

Seðlabankinn veitir lánastofnun daglán gegn handveði ef hún óskar þess og skal umsókn um slíkt lán berast á sérstöku eyðublaði. Hæf verðbréf til tryggingar dagláni eru þau sömu og gilda til tryggingar í endurhverfum viðskiptum sbr. 3. gr. Fjárhæð útistandandi daglána skal þó aldrei vera hærri en níutíu hundraðshlutar af markaðsverði handveðsettra verðbréfa skv. 10. mgr. 3. gr. Beiðni um daglán skal berast peningamálasviði Seðlabankans fyrir kl. 17.15, og handveðsetningu skal lokið fyrir kl. 17.45, ef afgreiðsla á að fara fram samdægurs. Sé afgreiðsla bankans og innlánsstofnana lokað kl. 12.00 skal beiðni um daglán berast fyrir kl. 11.30 og handveðsetningu lokið fyrir kl. 12.00. Daglán bera forvexti. Samningstíminn er til næsta viðskiptadags. Seðlabankinn skuldar viðskiptareikning lántaka í bankanum fyrir gjaldfallinni fjárhæð dagláns sé innstæða fyrir hendi á hlutaðeigandi viðskiptareikningi á þeirri stundu. Sé innstæða ekki fyrir hendi ber lántaka að grípa til viðeigandi ráðstafana til að tryggja endurgreiðslu daglánsins. Seðlabankanum er jafnan heimilt að halda í sinni vörslu sem handveði nægjanlegri fjárhæð hæfra verðbréfa til tryggingar teknu dagláni hlutaðeigandi lántaka þar til tryggt er að slíkt lán hafi að fullu verið endurgreitt. Handveð fyrir dagláni sem vaxtafært er með gildistöku þann dag sem yfirdráttur telst hafa myndast og vegna ójafnaðs uppgjörs greiðslumiðlunar skal vera að lágmarki einn viðskiptadag í vörslu bankans. Kjör daglána skulu tilkynnt fyrirfram þeim lánastofnunum sem aðgang hafa að þeim. Seðlabankinn getur breytt kjörum eða takmarkað aðgang lánastofnana að daglánum án fyrirvara.

5. gr.

Verklagsreglur.

Ef reglulegur gjalddagi afborgana og vaxta fellur á daga sem afgreiðsla Seðlabankans og innlánsstofnana er lokað færast hann til næsta viðskiptadags. Gera má ráð fyrir í lánsamningum að vaxtatímabil geti verið mislangt sem þessu nemur.

Það er meginregla að ekki skal vaxtafæra („validera“) innborganir á reikninga í Seðlabankanum á öðrum degi en þegar þær eiga sér stað. Til slíkra vaxtafærslna á eingöngu að grípa þegar leiðrétt á skekkjur, t.d. færslumistök af hálfu Seðlabankans og til að loka neikvæðri stöðu sem kann að hafa myndast á viðskiptareikningi lánastofnunar í Seðlabankanum, sbr. 3. mgr. 1. gr. að framan.

Almenn vaxtaregla í viðskiptum við Seðlabankann skv. þessum reglum er raun/360. Vaxtamánuður er frá og með 21. mánaðar til og með 20. næsta mánaðar.

6. gr.

Tilkynningar.

Tilkynningar lánastofnana til Seðlabankans um fjárhagsleg atriði, sem um er fjallað í reglum þessum, er heimilt að senda með símbréfi að því tilskildu að slík bréf beri undirritun þeirra, sem hafa heimild til að skuldbinda hlutaðeigandi stofnun skv. lista yfir hlutaðeigandi aðila ásamt rithandarsýnishornum þeirra. Seðlabankinn krefst þess að lánastofnun staðfesti á tryggan hátt, t.d. með símtali, þegar tilkynning er send með símbréfi. Sama regla gildir um tilkynningar bankans til lánastofnana.

Þær lánastofnanir sem hafa ekki komið sér upp undirskriftalistum yfir þá aðila, sem hafa heimild til að skuldbinda hlutaðeigandi stofnun, skulu staðfesta sérstaklega undirskriftir hlutaðeigandi starfsmanna gagnvart Seðlabankanum.

7. gr.

Útilokun viðskipta.

Seðlabankinn getur án fyrirvara útilokað lánastofnun frá frekari viðskiptum samkvæmt reglum þessum hafi hún ekki hlítt ákvæðum þessara reglna.

8. gr.

Gildistaka o.fl.

Reglur þessar, sem settar eru á grundvelli 6. og 7. gr. laga nr. 36/2001, taka gildi 21. desember 2004. Jafnframt falla þá úr gildi reglur um viðskipti bindiskyldra lánastofnana við Seðlabanka Íslands nr. 385 frá 29. maí 2002, með síðari breytingu nr. 449/2004, reglur um breytingu á reglum nr. 115 frá 13. febrúar 2001 um viðskipti bindiskyldra lánastofnana við Seðlabanka Íslands, nr. 510 frá 28. júní 2001, og reglur um vexti í ýmsum viðskiptum Seðlabankans, frá 21. desember 1993.

Reykjavík, 10. desember 2004.

Seðlabanki Íslands,

Birgir Ísl. Gunnarsson,
formaður bankastjórnar.

Eiríkur Guðnason
bankastjóri.

Jón Sigurðsson
bankastjóri.